

ศินีนาด กุลาวงค์, วรางคณา จันทรสุข, ชำนาญ ม่วงแดง, ธนวัต จันทรเทียน, จักรรัฐ พิทยาวงศ์อานนท์
ทีมประเมินสถานการณ์สาธารณสุข (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคประจำสัปดาห์ที่ 47 ระหว่างวันที่ 23 - 29 พฤศจิกายน 2557 ทีมประเมินสถานการณ์สาธารณสุข (SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุขได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. ไข้หวัดใหญ่ชนิด A/H1N1 (2009) เสียชีวิต 1 ราย ผู้ป่วยเพศชาย อายุ 58 ปี อาชีพขายตรง มีโรคประจำตัว คือ โรคตับเรื้อรัง โรคไต เบาหวาน และความดันโลหิตสูง เริ่มมีอาการวันที่ 26 ตุลาคม 2557 ด้วยอาการไอมีเสมหะ เจ็บคอ มีน้ำมูก เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี ในวันที่ 29 ตุลาคม 2557 ด้วยอาการไอมีเสมหะ เจ็บคอ มีน้ำมูก หอบเหนื่อย และอ่อนเพลีย แพทย์รับไว้เป็นผู้ป่วยใน ผลการตรวจเลือดวันที่ 29 ตุลาคม 2557 พบเม็ดเลือดขาวสูง 5,900 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร เป็นเม็ดเลือดขาวชนิดนิวโทรฟิลร้อยละ 78 ลิมโฟไซต์ร้อยละ 14.7 และโมโนไซต์ร้อยละ 7.2 ความเข้มข้นเลือดร้อยละ 35.1 เกล็ดเลือด 225,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร และฮีโมโกลบินร้อยละ 11.1 แพทย์เก็บตัวอย่างจาก Endotracheal tube ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ ตรวจโดยวิธี Real time RT-PCR พบสารพันธุกรรมของเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ชนิด A/H1N1 (2009) ผลการตรวจ Sputum gram stain พบว่า Gram positive Cocci; Rare และ Gram negative Bacilli; Rare ผู้ป่วยได้รับยา Oseltamivir ในระหว่างวันที่ 29 ตุลาคม - 3 พฤศจิกายน 2557 และผู้ป่วยเสียชีวิตในวันที่ 18 พฤศจิกายน 2557 ขณะนี้อยู่ระหว่างการรื้อฟื้นสาเหตุการเสียชีวิตจากแพทย์ และจากการสอบถามประวัติพบว่า ผู้ป่วยมีอาชีพขายตรงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร ต้องเดินทางไปหลายจังหวัด ไม่มีที่พักอาศัยที่แน่นอน

2. ปอดอักเสบเป็นกลุ่มก้อน 4 ราย ผู้ป่วยเป็นเด็กจากสถานสงเคราะห์เด็กอ่อนแห่งหนึ่ง ที่รักษาตัวกับโรงพยาบาลธัญบุรี ตั้งแต่วันที่ 1 - 28 พฤศจิกายน 2557 จำนวนทั้งสิ้น 4 ราย เป็นผู้ป่วยปอดอักเสบรุนแรง (Severe Pneumonia) 1 ราย รับการรักษาที่โรงพยาบาลปทุมธานีและผู้ป่วยปอดอักเสบ 3 ราย รับการรักษาที่โรงพยาบาลธัญบุรี ค่าเฉลี่ยมัธยฐานของอายุ 6 เดือน เป็นเพศชายทั้งหมด โดยผู้ป่วย 2 ใน 4 รายเป็นเด็กที่รับเข้าใหม่ในเดือนตุลาคม โดย 1 รายอาศัยอยู่ในอาคารแรกรับ ส่วนอีก 1 รายอาศัยอยู่ในอาคารพยาบาลตั้งแต่แรกรับ หลังการระบาดของไวรัสอาร์เอส ส่วนผู้ป่วยที่เหลือ 2 ราย เป็นผู้ป่วยปอดอักเสบเดิมจากการระบาดในเดือน

กรกฎาคม ที่แพทย์ให้การวินิจฉัยว่าเป็นปอดอักเสบ จากการค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมโดยวิธีคัดกรองเด็กที่สถานสงเคราะห์ จำนวน 38 ราย พบผู้ป่วยมีอาการทางระบบทางเดินหายใจ 15 ราย ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการที่ได้ดำเนินการส่งตรวจเชื้อไวรัสอาร์เอส (RSV) และไข้หวัดใหญ่ โดยชุดทดสอบ ในผู้ป่วยปอดอักเสบ 4 ราย พบว่า ผู้ป่วย 2 ราย (ร้อยละ 50) ให้ผลบวกต่อชุดทดสอบของไวรัสอาร์เอส ผลการทดสอบไข้หวัดใหญ่ปกติ โดยผู้ป่วยให้ผลบวกต่อชุดทดสอบไวรัสอาร์เอสเป็นผู้ป่วยรายใหม่ที่ได้รับเข้าสถานสงเคราะห์หลังจากการระบาดในช่วงเดือนกรกฎาคม ส่วนผู้ป่วยเดิม 2 รายให้ผลลบต่อไวรัสอาร์เอส จากการสอบสวนโรคเพิ่มปัจจัยเสี่ยงดังนี้

อาคารพักชั้นล่างที่มีการระบาดสูงสุดในการระบาดเดือนกรกฎาคมยังมีการจัดวางเตียงชิดกันโดยตลอด มีการแยกเด็กที่ป่วยและไม่ป่วย มีการเว้นระยะห่างของเด็กที่ป่วยกับไม่ป่วยเป็นโซน โดยเด็กที่ป่วยจะอยู่ที่ท้ายห้อง ห่างจากกลุ่มที่ไม่ป่วยประมาณ 2 เมตร แตกต่างจากการระบาดครั้งก่อนซึ่งแยกด้วยเตียงเปล่า กรณีเด็กที่มีอาการป่วย ทางสถานสงเคราะห์ได้จัดซื้อเครื่องวัดอุณหภูมิไว้คัดกรอง จะพาเด็กไปตรวจที่ห้องพยาบาลของสถานสงเคราะห์ หากมีอาการรุนแรง ทางพยาบาลประจำห้องพยาบาลจะส่งผู้ป่วยไปรับการรักษาที่โรงพยาบาล หากมีอาการไม่รุนแรง จะรับตัวไว้นอนพักรักษาในห้องพักพยาบาล หรือให้ยากกลับไปปรับประเทานที่อาคารที่พัก

จากการสัมภาษณ์ของพี่เลี้ยงพบว่า มีการทำความสะอาดขอบเตียงสัปดาห์ละครั้ง ส่วนผ้าปูที่นอนซักทุกวัน หรือถ้าหากเด็กอาเจียนหรืออุจจาระรดก็จะเปลี่ยนผ้าปูที่นอน และทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนเตียงจะมีการทำความสะอาดทุกครั้ง และการใช้สิ่งของร่วมกัน

ทีม SRRT ได้ดำเนินการทบทวนเวชระเบียนและเก็บตัวอย่างจากผู้ป่วยในสถานสงเคราะห์ ตรวจสอบคัดกรองเด็กที่อาศัยอยู่ในอาคารแรกรับ อาคารพยาบาล และอาคารนิโลบล่าง 38 ราย โดยคัดกรองเด็ก 4 ราย แนะนำมาตรการในการควบคุมและป้องกันโรคให้กับสถานสงเคราะห์เด็กอ่อนรังสิต แนะนำความรู้เรื่องเกี่ยวกับ

การป้องกันการแพร่เชื้อ การดูแลผู้ป่วยเด็กที่มีอาการทางระบบทางเดินหายใจเบื้องต้น การทำความสะอาดสถานรับเลี้ยงเด็ก ให้กับพี่เลี้ยงเด็กและแนะนำมาตรการในการคัดกรองเด็กป่วยที่อาศัยอยู่ในอาคาร ระบบรับส่งต่อผู้ป่วย โดยประสานกับโรงพยาบาลรัฐ

สถานการณ์ต่างประเทศ

1. ผู้ป่วยยืนยันติดเชื้อไข้หวัดนกสายพันธุ์ H7N9 ในประเทศจีน วันที่ 28 พฤศจิกายน 2557 สาธารณรัฐจังหวัด Guangdong ทางตอนใต้ของประเทศจีน รายงานว่าพบผู้ป่วยยืนยันติดเชื้อไข้หวัดนก สายพันธุ์ H7N9 จำนวน 1 ราย เป็นผู้ป่วยเพศหญิง อายุ 31 ปี อยู่ที่เมือง Dongguan ขณะนี้รับการรักษาอยู่โรงพยาบาลแห่งหนึ่งในเมือง Guangzhou

2. สถานการณ์การระบาดของโรคชิคุนกุนยาในเฟรนช์โปลินีเซีย ฝรั่งเศส (FRENCH POLYNESIA) การระบาดของโรคชิคุนกุนยาในเฟรนช์โปลินีเซีย ตั้งแต่เดือนตุลาคมพบผู้ติดเชื้อไวรัสที่เข้ารับการรักษา 18,352 คน มีผู้เสียชีวิตแล้ว 4 ราย ในผู้เสียชีวิตมีทั้งผู้สูงอายุ เด็กแรกเกิด และหญิงตั้งครรภ์ โรคชิคุนกุนยาซึ่งมีเย็บเป็นพาหะจะทำให้ผู้ติดเชื้อมีอาการไข้ ปวดศีรษะ และปวดตามข้อต่อ ปัจจุบันยังไม่มียาป้องกัน หรือยาที่จะรักษาได้ ในบรรดาเชื้อโรคที่มีเย็บเป็นพาหะ ไวรัสชิคุนกุนยาสามารถทำให้เกิดอาการป่วยเรื้อรัง โดยผู้ติดเชื้อบางคนจะปวดทรมานตามข้อจนไม่สามารถประกอบอาชีพได้นานเป็นเดือนๆ และโรคนี้ไม่เพียงเป็นภาระหนักต่อระบบสาธารณสุขเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจอีกด้วย

ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 47

Reported Cases of Diseases under Surveillance 506, 47th week

✉ get506@yahoo.com

ศูนย์สารสนเทศทางระบาดวิทยาและพยากรณ์โรค สำนักระบาดวิทยา
Center for Epidemiological Informatics, Bureau of Epidemiology

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ป่วยและเสียชีวิตด้วยโรคติดต่อที่สำคัญ จากการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา โดยเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน ๆ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 สัปดาห์ที่ 47

Table 1 Reported Cases of Priority Diseases under Surveillance by Compared to Previous Year in Thailand, 47th Week 2014

Disease	2014				Case* (Current 4 week)	Mean** (2009-2013)	Cumulative	
	Week 44	Week 45	Week 46	Week 47			2014	
	Cases	Cases	Cases	Cases			Cases	Deaths
Cholera	0	0	0	0	0	43	11	0
Influenza	1039	1415	902	332	3688	4266	66648	68
Meningococcal Meningitis	0	0	0	0	0	2	13	4
Measles	19	12	11	2	44	3438	1106	0
Diphtheria	1	0	0	0	1	5	16	4
Pertussis	0	0	0	0	0	1	11	0
Pneumonia (Admitted)	2755	2984	2522	1091	9352	12641	182404	840
Leptospirosis	35	60	39	6	140	489	2031	15
Hand foot and mouth disease	530	612	541	223	1906	1060	62299	2
Dengue Total	887	875	519	68	2349	5280	36289	35

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร และ สำนักระบาดวิทยา: รวบรวมข้อมูลในภาพรวมระดับประเทศ ข้อมูลในตารางจะถูกปรับปรุงทุกสัปดาห์ วัตถุประสงค์เพื่อการป้องกันควบคุมโรค/ภัย เป็นหลัก มิใช่เป็นรายงานสถิติของโรคนั้น ๆ

ส่วนใหญ่เป็นการรายงาน "ผู้ป่วยที่สงสัย (suspect)" มิใช่ "ผู้ป่วยที่ยืนยันว่าเป็นโรคนั้น ๆ (confirm)"

ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงย้อนหลังได้ทุกสัปดาห์ จึงไม่ควรนำข้อมูลสัปดาห์ปัจจุบันไปอ้างอิงในเอกสารวิชาการ

* จำนวนผู้ป่วย 4 สัปดาห์ล่าสุด (4 สัปดาห์ คิดเป็น 1 ช่วง)
** จำนวนผู้ป่วยในช่วง 4 สัปดาห์ก่อนหน้า, 4 สัปดาห์เดียวกันกับปีปัจจุบัน และ 4 สัปดาห์หลัง ของข้อมูล 5 ปีย้อนหลัง 15 ช่วง (60 สัปดาห์)